

اسامی دریافت‌کنندگان ارز دولتی اعلام شد و تعجب ملت از این همه بذل و بخشش افزایش یافت. اما نتیجه این اعلامیه چه شد؟ با کدام فرد یا دستگاه خاخی برخورد می‌شود؟ اعلام این اسامی به چه دلیل بود؟ به گفته محمود جامساز، کارشناس اقتصادی، یکی از دلایل اعلام اسامی، جنگ قدرت بین جناح‌های داخل نظام است. از نظر این اقتصاددان، نقش «ژن‌های برتر» در بروز این مسائل بی‌تاثیر نبوده. جامساز سنسکوت قوه قضاییه را در قبال این «فساد بزرگ» معنادار تلقی می‌کند. او ضمن انتقاد از دولت و مجلس و قوه قضاییه و بانک مرکزی می‌گوید که هر چهار نهاد در مورد برخورد با این فساد به سهم خود کم کاری داشتند. گفت‌وگوی «مردمسالاری آنلاین» با محمود جامساز را بخوانید:

همانطور که می‌دانیم، بانک مرکزی با هماهنگی دولت، اسامی دریافت کنندگان ارز دولتی را اعلام کرد. این موضوع در کشور بازخورد‌های زیادی هم داشت. این شیوه پرداخت ارز چه تاثیری در بازار داشت؟

در این رابطه بهتر است از تصویب نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی شروع کنیم. در مورد تصویب نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی از سوی دولت و همچنین اعلام این نرخ به بانک‌ها و برخورد امنیتی با کسانی که این نرخ را زیر پا گذاشتند باید گفت، متأسفانه این راه، استمرار همان راه دولت‌های گذشته بود. در دولت‌های پیشین نیز نرخ آزاد ارز در پی تعیین نهای دستوری دولتی و تلاش در تثبیت آن افزایش می‌یافت. هرچه نرخ نروماتیو بالاتر تعیین می‌شد، نرخ ارز در بازار غیر متشکل از نرخ رسمی فاصله بیشتری می‌گرفت اما دولت بعنوان بزرگترین عرضه کننده و تقاضا کننده از با تزریق یا خرید ارز، نرخ بازار آزاد را تعدیل می‌کرد. این بار نیز این اتفاق رخ داده اما دولت بدلیل ناتوانی در تزریق ارز قادر به کنترل بازار نشد و قیمت دلار با یک جهش بی‌سابقه از مرز ۹۰۰۰ تومان هم فراتر رفت. از سوی دیگر دولت که ارز ایجاد فضای امنیتی نبسته بود جهت تنش زدایی از بازار اعلام کرد که ارز باندازه کافی، در بازار موجود است و متقاضیان نباید نگران باشند. اما در عین حال ورود ۱۴۰۰ قلم کالا را ممنوع اعلام کرد و دیگر کالاها را به سه گروه اساسی، ضرور و غیر ضرور تقسیم نمود که برای دو گروه اول ارز دولتی و برای گروه سوم مقرر شد که از بازار ثانویه تامین شود که حجم آن از ۲۰ درصد ارز حاصل از واردات غیر نفتی شکل می‌گیرد. در این بازار صرف مجاز، واسطه خرید ارز وارد کننده از صادر کننده است و قیمت توافقی در بازار ثانویه تعیین می‌شود. این بازار از سه شنبه کار خود را با دلار ۷۵۰۰ تومانی آغاز کرد. اما هنوز ابهامات زیادی در خصوص نحوه ساز و کار و سلامت بازار و کشف قیمت وجود دارد که موفقیت آنرا با تردید روبرو می‌سازد. در واقع دولت در نظر دارد که نرخ دولتی را بتدریج به نرخ بازار ثانویه نزدیک کند. اما باید پذیرفت که نرخ بازار ثانویه تحت تأثیر نرخ بازار آزاد ارز قرار خواهد گرفت و هرگز قادر نخواهد بود که بازار آزاد را به خود جذب کند. گفته شده که حدود ۲۰ میلیارد دلار در اختیار برخی از آحاد جامعه، عمدتا وابسته به ثروت اندوزان رانتی و ژنهای برتر است که معاملاتشان هیچگاه از مقررات و سازوکارهای دولتی تبعیت نمی‌کند. لذا تشکیل بازار ثانویه تنها می‌تواند در خصوص ۲۰ درصد ارز حاصل از صادرات غیر نفتی مؤثر باشد.

اما در خصوص ارز دولتی شاید شد که ارز به افراد خاصی تعلق گرفته و ثبت سفارش‌ها از سوی افراد عادی نبوده است؛ آنها متصل به مثلث قدرت، ثروت و اطلاعات بودند که از رانت دولتی و حکومتی استفاده کردند. آنها صاحبان شرکت‌هایی بودند که چند روز قبیل از تخصیص ارز، حیطة فعالیت خود را در اسانسانمه شرکت دینفغ گمترش وتجارت و واردات خودرو و سایر واردات خاص را نیز به آن افزودند. به عنوان مثال شرکتی که فعالیت اصلی‌اش واردات غلات و دانه‌های روغنی بود توانست به آسانی از همه مواقع ثبت سفارش واردات عبور کرده و طبق اعلام لیستی که از سوی بانک مرکزی و تحت تأثیر فشار گروه‌های که همواره از نارضایتی افکار عمومی بنفع خود موج سواری می‌کنند، منتشر شد، ۱۵۰ میلیون دلار با ارز ۴۲۰۰ تومانی ثبت سفارش کنند. با این اوصاف مشخص نبود که چه مقدار از ارزهای تخصیصی، صرف واردات شد. دولت و بانک مرکزی ناگزیرند در مورد لیست منتشره شفاف سازی کنند.

محمود جامساز اقتصاددان و استاد دانشگاه در گفت‌وگو با «مردمسالاری آنلاین»: ۴۰ سال است در کشور بازار ارز واقعی وجود ندارد

اعلام اسامی دریافت کنندگان ارز دولتی، به تنهایی کافی نیست

محمود جامساز، اقتصاددان و استاد دانشگاه

در این میان سودجویان بویژه شرکت‌های دولتی و فرادولتی و شرکت‌های خصولتی و حتی برخی از فعالان بخش خصوصی که اجناس فراوانی در انبار داشتند و از پیش با ارز ارزان‌تر (۳۷۰۰ تومان) خریداری کرده بودند، با احتکار و عدم عرضه کالا اسباب افزایش قیمت‌ها و موج گرانی‌ها را فراهم کردند. ما باید بدانیم که گرانی با تورم فرق دارد. گرانی در تمام حوزه‌های مهمی که پولساز بودند و با رانت همراهی داشتند(مثل بازار موبایل و اتومبیل و وسایل الکترونیکی) بیشتر خودنمایی کرد.

در همین زمینه واردات اتومبیل هم به نوبه خود جای سوال و بررسی دارد. دولت در مقطعی اعلام کرد که واردات اتومبیل ممنوع است و ثبت سفارش صورت نمی‌گیرد. اما در همان زمان افراد متصل به رانت‌های اطلاعاتی و حکومتی، ۴۸۶۰ اتومبیل‌های بیشتر از ۲۵۰۰ سی سی ممنوع است؛

اما بازمه شاهد واردات آنها شدیم. برخی از آنها به سرعت از گمرکات ترخیص شدند. وقتی این مسائل آشکار شد، اعتراضات بسیاری را برانگیخت؛ چرا که در ایران گروه‌هایی هستند که در راستای جلوگیری از یخچل افتادن منافع خود در رسوا کردن یکدیگر گوی سبقت را از هم می‌ربایند. اگر موردی از یکدیگر بیابند آنرا مطرح می‌کنند. وقتی این موضوع در مجلس مطرح شد قرار شد از ترخیص این اتومبیل‌ها جلوگیری شود.

در خصوص این رخدادها که منجر به فساد شده، کدام نهاد را باید مقصر دانست؟ دولت یا بانک مرکزی؟ یا شاید هم مجلس که بعد از مشخص شدن این موضوع از خود عکس‌العمل مناسبی نشان نداد؟

بله؛ واقعا باید این سوال را پرسید که مقصر کیست. آیا مقصر بانک مرکزی

است که ارز ۴۲۰۰ تومانی را پرداخت کرده یا مقصر کسانی‌اند که این ارز را دریافت کرده‌اند؟ به هر حال

افراد عادی از دریافت ارز دولتی محرومند. به اعتقاد من در ابتدا بانک مرکزی و دولت باید پاسخگو باشند. زیرا آنها هستند که تصمیمات آنچنانی را اخذ کردند. در ضمن بانک‌های عامل نیز باید تحت نظارت شدید بانک مرکزی قرار می‌گرفتند تا مانع از فساد شوند. در ابتدا که قرار بود لیست اسامی اعلام شود، وزیر صنعت مخالفت کرد. بعضی از مسئولین نیز هم عقیده با وزیر صنعت بودند و گفتند که بانک‌ها امین مردم هستند و نباید اسامی افراد بازگو شود.

در نهایت در لیست منتشره کسانی را دیدیم که با وجود نداشتن فعالیت خاص در یک حوزه، اما در همان حوزه بدون هیچ مانعی جهت دریافت ارز ۴۲۰۰تومانی ثبت سفارش داشتند. اگر بانک مرکزی صرفا به افراد حقیقی و حقوقی واجد شرایط، ارز اختصاص می‌داد اکتسون این حرف و حدیث‌ها مطرح نبود.

به هر چند که به دنبال یافتن مقصر نیستیم؛ اما به هر حال بانک مرکزی و دولت باید به این موضوع پاسخ دهند.

به نظر شما هدف از اعلام این لیست شفاف‌سازی بوده یا مسائل دیگری پشت پرده است؟

اعلام این لیست به خاطر فشارهایی بود که به بانک مرکزی وارد شد. این موضوع به خاطر اعتراضات داخلی سیستم حکومتی بود.

یعنی به خاطر جنگ قدرت بود؟

بله؛ با افشای این لیست هر چند مقداری شفاف سازی شده؛ اما نتیجه آن چه شد؟ وقتی شفاف سازی می‌شود باید پیگیر باشیم که دریافت کنندگان رانتی، ارز دریافتی را باز گراندند. آیا ارزها به خزانه دولت بازخواهد گشت؟ این اتفاقات ناشی

در آیین افتتاح فولاد سبا با حضور معاون اول رییس‌جمهور صورت گرفت:

افتتاح فولاد سبا یک اتفاق منحصر به فرد در یک مقطع ویژه تاریخی برای جمهوری اسلامی ایران است

وزیر صنعت، معدن و تجارت خاطرنشان کرد: صنعت در مجموع به صورت پویا به مسیر خود ادامه می‌دهد و مخاطراتی که این روزها اقتصاد کشور را مورد حمله قرار داده پشت سر می‌گذاریم. به مردم شریف ایران باید وعده داد همان‌طور که چراغ عزیز کشور جان خود را در راه نظام اسلامی فدا کردند در حوزه صنعت هم تا پای جان ایستاده ایم تا چراغ صنعت در کشور هر روز پر فروغ تر شود.

کاهش ۷۵ درصدی مصرف آب در فولاد مبارکه اصفهان

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه گفت: بزرگترین اتفاق در صنعت فولاد کاهش مصرف آب است که در این راستا ۷۵ درصد مصرف آب را کاهش دادیم و امروز برای تولید ۶۵ میلیون تن فولاد تقریباً ۲۳ میلیون متر مکعب مصرف می‌شود. بهرام سبحانی در مراسم افتتاح طرح توسعه فولاد سبا اظهار داشت: فولاد مبارکه بزرگترین واحد صنعت است، همچنین تولیدکننده ورق فولادی و بزرگترین تولید ورق با سهم ۲۲ درصد در خاورمیانه محسوب می‌شود.

وی افزود: تولیدات فولاد مبارکه در سال ۹۶ از مرز ۱۰۰ میلیون تن گذر کرد، همچنین ظرفیت فولاد خام از ۱۰ میلیون تن رد شده است و ۱۲ میلیون تن آهن اسفنجی تولید کردیم. مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه گفت: ارزش بازار سهام امروز بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان است که ۴ هزار شرکت به صورت مستقیم و غیرمستقیم طرف قرارداد دارند، این شرکت سهمی علم است، ۳۰ درصد سهام عدالت، ۱۷ درصد ایمیدرو، ۱۵ درصد شستا و ۱۹٫۷ سایر سهام‌داران هستند.

وی خاطرنشان کرد: در رتبه بندی ۱۰۰ شرکت برتر، فولاد مبارکه در شاخه فلزی رتبه نخست را دارد. سبحانی با اشاره به وضعیت اشتغال در این شرکت گفت: ۱۱ هزار و ۸۰۰ نفر به صورت مستقیم، در فولاد سبا بیش از یک هزار و ۳۰۰ نفر و در مجموع ۳۵۰ هزار نفر به صورت غیرمستقیم و مستقیم زیرمجموعه فولاد را تشکیل می‌دهند. وی با بیان اینکه از سال ۹۱ تا ۹۷، ۴۰ درصد ظرفیت فولاد افزایش پیدا کرد، گفت: در سال ۹۶ در همه زمینه‌ها پیش از اجرای برنامه بودجه ظرفیت فولادی و بزرگترین تولید ورق با سهم ۲۲ درصد در خاورمیانه

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه با اشاره به صادرات یک هزار و ۸۰۰ تنی فولاد در سال ۹۴، تصریح کرد: پیش بینی ما صادرات همین میزان برای امسال است و ۸۰۰ تن نیز فولاد در داخل توزیع می‌شود.

وی با بیان اینکه یکی از سیاست‌ها در فولاد مبارکه این است که مشخص گردد که چه محصولی وارد می‌شود اما در صورت تولید نمی‌شود، گفت: ما به دنبال تولید این محصولات هستیم و ورق‌های تولیدشده از جمله همین محصولات است. سبحانی تصریح کرد: یکی از مسائل مهم مرتبط با اقتصاد، تولید است. در همین راستا به دنبال برنامه‌های توسعه‌ای هستیم به گونه‌ای که از سال ۵ گذشته بیش از ۶ هزار میلیارد تومان برای این کار سرمایه‌گذاری کرده‌ایم و پیشرفت طرح‌ها بیش از ۷۰ درصد است.

وی افزود: قرارداد نورد گرم شماره ۲ فولاد با آلمان منعقد شده، همچنین توسعه فولاد هرمان‌گان از یک میلیون تن تا ۳ میلیون تن در حال فایناس است.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه بیان کرد: بزرگترین اتفاق در صنعت فولاد کاهش مصرف آب است که در این راستا اقداماتی انجام داده و ۷۵ درصد مصرف آب را کاهش دادیم، امروز برای تولید ۶۵ میلیون تن فولاد تقریباً ۲۳ میلیون متر مکعب مصرف می‌شود.

وی افزود: اجرای شبکه فاضلاب و تصفیه بخش‌های همجوار و قطع وابستگی به آب تازه از جمله اقدامات فولاد مبارکه است که در این راستا افتخار خوبی به دست آورده‌ایم.

سبحانی با اشاره به طرح‌های افتتاح شده در بازید امروز معاون اول رئیس‌جمهور از فولاد مبارکه گفت: ارزش این طرح‌ها یک هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است.